

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет
Шосткинський інститут
Кафедра економіки та управління

«До захисту допущено»
Завідувач кафедри
19 червня 2023 р.
Гур О.М.
(підпис) (прізвище та ініціали)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавр

зі спеціальності 051 «Економіка»,
освітньо-професійної програми «Економіка і бізнес»

на тему: Інноваційний розвиток підприємства в сучасних умовах
господарювання в Україні.

Студента (ки) групи Ез – 91ш
(шифр групи)

Колотуши Вероніки Леонідівни
(прізвище, ім'я, по батькові)

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

(підпис)

Колотуша В.Л.
(ініціали та прізвище студента)

Керівник ст. викладач, к.е.н. Пригара І.О.
(посада, науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали)

(підпис)

ЗМІСТ

РЕФЕРАТ.....	3
ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІННОВАЦІЙ ТА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ.....	6
1.1. Сутність інновацій та їх роль у стійкому розвитку.....	6
1.2. Інноваційна діяльність підприємств.....	9
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ.....	13
2.1. Чинники, що впливають на ефективність інноваційного розвитку.....	13
2.2. Методи оцінювання ефективності інноваційної діяльності.....	16
РОЗДІЛ 3. ДІАГНОСТИКА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПРАТ «СУМСЬКИЙ ЗАВОД ПРОДОВОЛЬЧИХ ТОВАРІВ» ТА ШЛЯХИ ЙОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ.....	21
3.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства.....	21
3.2. Оцінка ефективності інноваційного розвитку підприємства.....	27
3.3. Вдосконалення інноваційної діяльності ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів».....	34
ВИСНОВКИ.....	41
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	43
ДОДАТКИ.....	47

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота бакалавра містить 53 сторінки основного тексту, 3 розділи, 11 таблиць, 13 рисунків, список використаних джерел 33 найменування, 2 додатки.

Метою роботи розкриття теоретичних аспектів та обґрунтуванні практичних рекомендацій щодо інноваційного розвитку підприємства в сучасних умовах господарювання в Україні.

Об'єкт дослідження – процес інноваційного розвитку підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти інноваційного розвитку підприємства в сучасних умовах господарювання в Україні

У першому розділі «Теоретичні засади інновацій та інноваційного розвитку» розглянуто основні підходи до визначення сутності категорії «інновації» та їх роль у стійкому розвитку, досліджено інноваційну діяльність підприємств.

У другому розділі «Методичні аспекти оцінювання ефективності інноваційного розвитку» розглянуто чинники, що впливають на ефективність інноваційного розвитку, а також методи оцінювання ефективності інноваційної діяльності.

У третьому розділі «Діагностика інноваційного розвитку ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» та шляхи його вдосконалення», проведено організаційно-економічний аналіз підприємства, оцінено ефективність інноваційного розвитку підприємства, проаналізовано напрями вдосконалення інноваційної діяльності ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів».

Ключові слова: інновації, інноваційний розвиток, стійкий розвиток, інноваційна діяльність, ефективність, підприємство, ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів».

ВСТУП

Актуальність теоретичних та прикладних досліджень інноваційного розвитку підприємства в сучасних умовах господарювання в Україні обумовлена багатьма причинами.

По-перше, дослідження інноваційного розвитку економіки стають все більш значущими та затребуваними економічною теорією та господарською практикою, що обумовлено їх впливом на динаміку економічних параметрів, рівень якості життя, конкурентоспроможність, економічну безпеку.

По-друге, осмислення проблем та завдань управління інноваційним розвитком, зокрема, необхідно для формування теоретичного базису прийняття конкретних управлінських рішень для господарюючих суб'єктів.

По-третє, високотехнологічне, інноваційне виробництво, як показує динаміка розвитку світової економіки, є вирішальним фактором не тільки зміцнення конкурентоспроможності, а й умовою виживання, економічної та політичної стабільності суспільства.

В ринкових умовах, що динамічно змінюються, проблема аналізу інноваційної діяльності, обґрунтування рекомендацій та прийняття рішень, що стосуються оптимізації її стану – є важливим для вітчизняних підприємств.

Об'єкт дослідження – процес інноваційного розвитку підприємства.

Предмет дослідження – теоретичні та практичні аспекти інноваційного розвитку підприємства в сучасних умовах господарювання в Україні.

Мета роботи полягає у розкритті теоретичних аспектів та обґрунтуванні практичних рекомендацій щодо інноваційного розвитку підприємства в сучасних умовах господарювання в Україні.

Поставлена мета дослідження обумовила необхідність вирішення таких завдань:

- розглянути сутність інновацій та їх роль у стійкому розвитку;
- дослідити інноваційну діяльність підприємств;

- визначити чинники, що впливають на ефективність інноваційного розвитку;
- охарактеризувати методи оцінювання ефективності інноваційної діяльності;
- здійснити організаційно-економічну характеристику підприємства;
- оцінити ефективність інноваційного розвитку підприємства;
- обґрунтувати напрями вдосконалення інноваційної діяльності ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів».

Під час проведення дослідження було застосовані наступні методи наукового дослідження: аналіз і синтез – для визначення сутності, значення та класифікації інновацій; логічне узагальнення – для визначення методичних підходів до оцінки інтенсивності та ефективності інноваційного розвитку підприємства; порівняльний та статистичний аналіз – при дослідженні стану діяльності досліджуваного підприємства; системно-структурний аналіз – для здійснення фінансового аналізу підприємства; коефіцієнтний метод – під час проведення аналізу ефективності процесів інноваційного розвитку ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів»; матричні методи та SWOT-аналіз – для визначення стратегічних альтернатив управління процесом інноваційного розвитку підприємства; графічний метод – для графічного представлення отриманих результатів дослідження.

Інформаційну базу дослідження становлять законодавчі та нормативно-правові акти органів державної влади і управління України; статистичні матеріали Державної служби статистики України; нормативно-правова база, фінансова звітність ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів», ресурси мережі Інтернет тощо.

Дослідження складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІННОВАЦІЙ ТА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

1.1. Сутність інновацій та їх роль у стійкому розвитку

Поняття «інновації» як економічної категорії вперше було запропоновано австрійським економістом Й. Шумпетером, який трактував інновацію як нову науково-організовану комбінацію виробничих факторів, що мотивована підприємницьким духом.

Інновація – це вперше впроваджена (застосована) зміна в продукті, техніці, технології, організації виробництва, праці та управлінні; котра спричинена певною потребою в удосконаленні об'єкта інноваційної діяльності та слугує задоволенню цієї потреби. Така потреба в удосконаленні зазвичай викликана необхідністю задоволення економічних інтересів суб'єкта - інноватора, створенням і збереженням його конкурентних переваг. Нововведення є основою конкуренції нового типу, на відміну від цінової конкуренції. Й. Шумпетер називав її «ефективною конкуренцією», тому що на відміну від цінової конкуренції, інновації дозволяють гармонізувати економічні інтереси всіх учасників процесу.

Відповідно до міжнародних стандартів, інновація визначається як «кінцевий результат інноваційної діяльності, що одержав втілення у вигляді нового або вдосконаленого продукту, впровадженого на ринку, нового або вдосконаленого технологічного процесу, що використовується у практичній діяльності, або у новому підході до соціальних послуг».

Закон України «Про інноваційну діяльність», прийнятий 4 липня 2002 року надає наступне визначення, яке і цілому корелює із наведеним вище: «інновації – новостворені (застосовані) і (або) вдосконалені конкурентоздатні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого,

адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери».

У економічній літературі існує безліч визначень поняття «інновація», що розрізняються в залежності від об'єкта та предмета досліджень [1].

Більшість дослідників, вітчизняних та зарубіжних, виділяють наступні характерні риси інновацій – рисунок 1.1:

Рисунок 1.1 – Характерні риси інновацій згідно з наявними підходами

Аналізуючи сутність інновацій, можна виділити їх особливості, які лежать в основі класифікації видів інновацій (таблиця 1.1):

Таблиця 1.1

Основні види інновацій

Класифікаційна ознака	Види інновацій
Залежно від сфери діяльності суб'єкта - інноватора	Наукові, технічні, технологічні, конструкторські, виробничі, торговельні, соціально-політичні, інформаційні, екологічні, економічні, державно-правові, у соціальній та культурній сфері.
За рівнем (глибиною) новизни	Базисні, інновації, що покращують, псевдоінновації

Продовження таблиці 1.1

За типом новизни для виду діяльності	Нові для виду діяльності в світі, нові для виду діяльності в країні, нові для підприємства даного виду діяльності
За простором дії	Глобальні, цивілізаційні, національні, регіональні, локальні, точкові
За причин виникнення	Стратегічні, реактивні (адаптивні)
Залежно від області застосування	Підприємницькі, виробничі (технологічні), ринкові, управлінські, економічні
Залежно від глибини змін	Підтримуючі та підривні
В залежності від етапів впровадження	Рання, середня і заключна стадія
По термінах розробки та реалізації	Довгострокові, середньострокові, короткострокові
Залежно від результативності інновацій	Висока, низька, стабільна
За фінансової підтримки	Державні, бюджетні, позабюджетні, приватні
За ступенем ризику	Високо-, середньо- і низькоризиковані
За можливістю комерціалізації	Для зовнішнього та / або внутрішнього ринку
Залежно від виду економічних інтересів, що задовольняються	суб'єктивні; об'єктивні; об'єктивно-суб'єктивні

Таким чином, інноваційний процес як змістовна частина утворення інновації є комплексом пов'язаних між собою явищ і трансформацій від появи наукової ідеї до її комерціалізації.

За класифікаційною ознакою джерела прийняття рішення про розробку та або впровадження інновації можна розділити на централізовані, рішення про впровадження яких приймається керівництвом, і децентралізовані, рішення про розробку та впровадження приймається у підрозділах, складових частинах.

Залежно від ініціатора впровадження інновації виділяють також інновації пропозиції, запропоновані самим інноватором, та інновації попиту, потреба в яких виникає у покупців, клієнтів або замовників [10, с. 149].

Можна також запропонувати близьку за змістом, але дещо спрощену класифікацію на рівні окремих господарюючих суб'єктів (рисунок 1.2).

Відповідно, за ступенем новизни інновації підрозділяються на безаналогові інновації, котрі розроблені вперше і раніше не застосовувалися, та імітаційні, які створюються на базі без аналогових та їхнім удосконаленням.

Залежно від розробника інновації можна розділити на розроблені власними силами (внутрішні) та зовнішні, створені сторонніми організаціями.

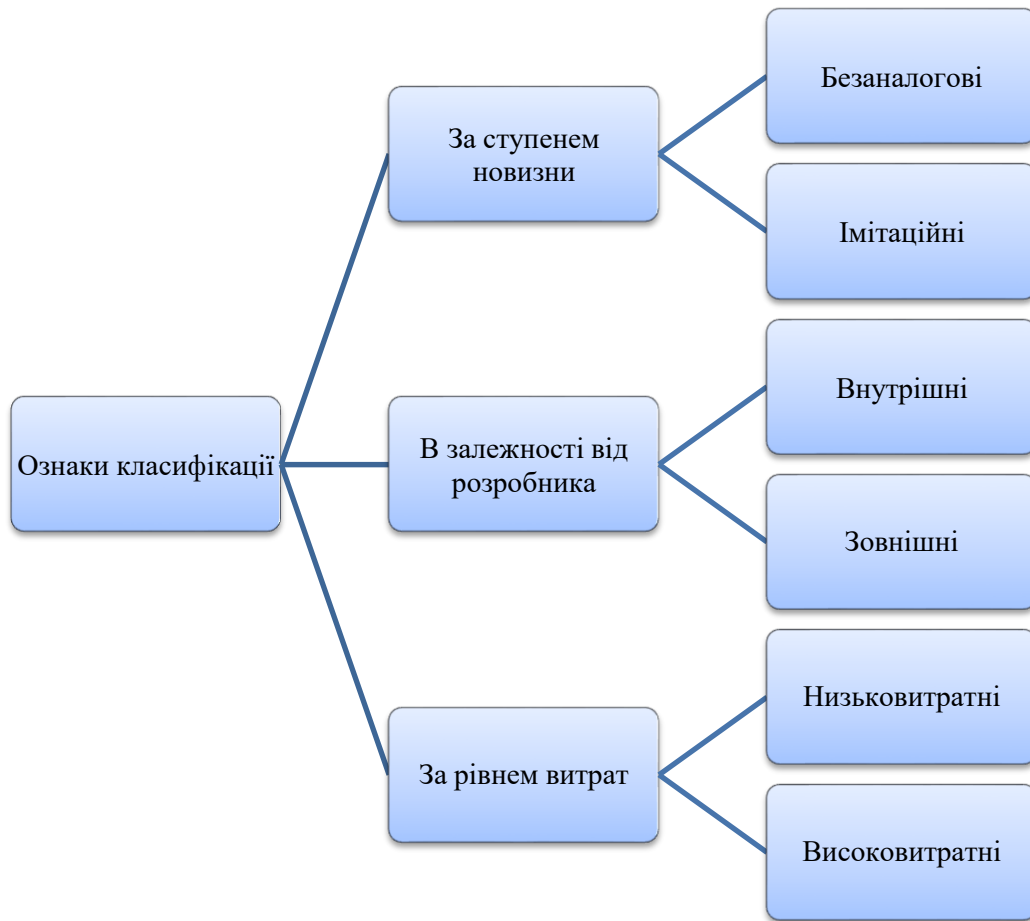

Рисунок 1.2 – Спрощена класифікація інновацій

За рівнем витрат виділяються низьковитратні, до яких найчастіше відносяться інновації-модифікації, та високовитратні, до яких в основному відносяться радикальні інновації.

Таким чином, інновація – це будь-які зміни, які вперше застосовуються в організації та дозволяють отримати суттєвий економічний та/або соціальний ефект. Ці зміни можуть стосуватися розробки, створення, модернізації та поширення продукції, послуг, технологій, організаційних форм тощо.

1.2. Інноваційна діяльність підприємств

Реалізація інноваційного потенціалу визначається рівнем інноваційного розвитку та інноваційної активності підприємства, яка характеризує ступінь участі підприємства в здійсненні інноваційної діяльності в цілому або окремих її видів протягом певного періоду часу. Інноваційна активність характеризує готовність до оновлення основних елементів інноваційного потенціалу і умов їх ефективного використання (структури і культури), а також сприйнятливість до всього нового (нарощування інтелектуального капіталу) [5, с. 168].

Сьогодні інноваційна стратегія займає особливе місце у системі стратегічного планування, оскільки саме вона визначає майбутнє підприємства. Ефективна розробка і впровадження інновацій дають змогу підприємству успішно функціонувати на уже освоєних напрямках діяльності і відкривають можливості виходу на нові напрямки. Тим самим інноваційна стратегія постає основою постійного розвитку усіх сфер виробничої діяльності.

На рисунку 1.4 представлено класифікацію стратегій інноваційного розвитку підприємства.

Рисунок 1.4 – Класифікація стратегій інноваційного розвитку підприємства

Стратегію розвитку інноваційної діяльності на підприємстві варто розглядати як систему довгострокових концептуальних установок розподілу ресурсів між складовими його інноваційного розвитку, а також їхнього перерозподілу при зміні внутрішніх і зовнішніх умов функціонування. Така система повинна включати науково-методичний, організаційний, мотиваційний і матеріально-фінансовий механізми забезпечення.

Ієрархія цілей в процесі стратегічного управління інноваційним розвитком наведено в таблиці 1.2.

Таблиця 1.2

Ієрархія цілей підприємства

Критерій формулювання цілі	Мета розвитку підприємства		
	Довгострокова	Середньострокова	Короткострокова
Прибутковість		Підвищити рентабельність продукції до певного рівня на протязі 2-3 років	
Положення на ринку	Досягнення певної стабільної ринкової частки за рахунок утримання існуючих і залучення нових споживачів на протязі 5 років	Забезпечення підприємства постійним обсягом замовлень споживачів	Укладання договорів на тривале обслуговування на протязі наступного року
Персонал	Підвищення ефективності роботи персоналу підприємства	Використання ефективної мотивації з урахуванням вищих потреб з метою підтримання сприятливої робочої обстановки, високої дисципліни та підвищення ефективності праці робітників підприємства. Зниження плинності кадрів і збереження робочих місць.	Підвищення якості праці за рахунок використання ефективної системи стимулювання (матеріальної та моральної) за досягнення високих виробничих показників. Застосування гнучких графіків робочого часу.

Таким чином, інноваційна стратегія формується як результуюча аналізу

умов діяльності підприємства та можливостей його внутрішнього середовища діяти відмінними від конкурентів методами та способами впливу на споживачів своєї продукції і партнерів по бізнесу. Спектр цих відмінностей буде тим ширший, чим більшу увагу вищий менеджмент підприємства приділятиме плануванню, організації і мотивації інноваційної діяльності.

Розуміння специфіки інноваційної діяльності впливає на методологію її планування і на зміст стратегічних планів. Саме цим пояснюється переважне використання у сфері планування розвитку підприємства (і у контексті цього – створення чи залучення інновацій) евристичних та експертних, неформалізованих методів генерації ідей, обґрунтування та прийняття рішень. Цим також пояснюється велика залежність результативності інноваційного процесу від наявності ключових працівників, здатних до створення інновацій, від рівня забезпеченості їх необхідною інформацією [17, с. 52].

Останнє особливо важливо не лише для планування створення нового продукту, але і для планування його освоєння. Однак якщо у першому випадку інформація переважно має стосуватися факторів, що формують вимоги до нового продукту, то у другому – факторів, що впливають на здатність виробника досягти визначеного рівня цих характеристик нового товару, які створюватимуть його високу споживчу цінність.

РОЗДІЛ 2 МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

2.1. Чинники, що впливають на ефективність інноваційного розвитку

Інноваційна діяльність виступає як основний фактор, що характеризує рівень розвитку економіки сучасного суспільства, як на загальнодержавному, так і на місцевому рівнях. Основні чинники, що перешкоджають інноваційній діяльності, представлені на рисунку 2.1.

Рисунок 2.1 – Фактори, що перешкоджають інноваційній діяльності

У сучасних ринкових умовах існують не тільки позитивні аспекти розвитку інноваційної діяльності, а й чинники, які їх стримують. До них необхідно віднести:

- відсутність досвіду здійснення інноваційної діяльності;
- недосконала нормативно-правова база у сфері інноваційної діяльності;
- відсутність чи обмеженість пільг та преференцій для підприємств, які здійснюють інноваційну діяльність;
- проблема підготовки та перепідготовки висококваліфікованих фахівців;
- несприятливий інвестиційний клімат;
- відсутність розвиненої інноваційної інфраструктури;
- застаріла матеріально-технологічна база підприємств та ін. [18, с. 135]

Отже, фактори інноваційної діяльності організацій доцільно класифікувати за різними ознаками. Їхні основні види представлені на рисунку 2.2.

Згідно з поглядами вітчизняних та зарубіжних учених на формулювання та класифікацію факторів, що впливають на інтенсивність та результати інноваційної діяльності різних господарюючих суб'єктів, можна здійснити їх групування за трьома ознаками:

- за відношенням до підприємства;
- за спрямованістю на дослідження, розробку та його впровадження у практику;
- за змістом використовуваних стимулів.

Економічні, соціальні, природні, політичні, правові, організаційно-управлінські, виробничо-технологічні, науково-технічні, та фактори інноваційної діяльності стосовно організації мають зовнішній і внутрішній характер, за напрямом впливу мають вектор, що стримує інноваційну діяльність, або сприяють її розвитку.

Аналіз конкретного прояву в господарському житті зазначених факторів інноваційної діяльності показує їх комплексний характер [20, с. 19].

Рисунок 2.2 – Структура факторів інноваційної діяльності підприємства

Необхідно відзначити ще одну сторону багатовекторності дії ринкових факторів (прийняття або неприйняття ринком нових товарів з високими науково-технічними властивостями), що проявляється в рамках інноваційного циклу по-різному, в залежності від значущості та корисності нових товарів. Ринковий чинник діє по-різному за наявності (чи відсутності) монопольного становища виробника, і навіть відповідного масового попиту споживачів характеру інноваційної продукції.

Важливим чинником, що впливає на ефективність інноваційного розвитку є управління змінами на підприємстві, що включає:

- здійснення стратегічної діагностики;
- мобілізацію керівників підприємства на підтримку змін;
- планування процесу змін;

- запобігання конфліктам між стратегічною і поточною діяльністю підприємства;
- прийняття стратегічних рішень;
- управління поточним виробничим процесом;
- розробку та впровадження стратегії інноваційного розвитку і формування сприятливої атмосфери з цією метою;
- здійснення оперативної та стратегічної системи управління, заохочення успішної стратегічної діяльності тощо.

Таким чином, великий бізнес має бути основним джерелом швидких та значних перемог у розвитку інновацій. У ситуації, що склалася, будь-які вкладення в наукові дослідження за умови, що вони принесуть віддачу в середньому не раніше 3-5 років, вкрай ризиковані. Тому вітчизняні бізнес-структури без значної підтримки з боку влади не завжди можуть бути стійким чинником економічного зростання на інноваційній основі. Заважають інноваційної активності компаній також постійні нормативно-правові зміни.

Як наслідок дії всіх цих суперечливих чинників, незважаючи на багатий інноваційний потенціал, Україна відстає від розвинених країн у реалізації інновацій і вимагає стимулювання позитивного потенціалу їх факторів, активізації та ефективного впровадження нововведень.

2.2. Методи оцінювання ефективності інноваційної діяльності

Основною характеристикою інноваційного розвитку національної економіки є стратегічна інноваційна активність на основі знань і гнучкої взаємодії організацій. Даний індикатор обраний в якості цільового показника в документах державної інноваційної політики [24, с. 141].

Під інноваційною активністю підприємства розуміється комплексна характеристика його інноваційної діяльності, що включає:

- сприйнятливість підприємства до технічних і організаційних нововведень;
- ступінь інтенсивності і своєчасність здійснюваних дій зі створення, впровадження та комерціалізації нововведень;
- здатність мобілізувати ресурсний, фінансовий, науково-технічний і кадровий потенціал необхідної кількості і якості;
- здатність забезпечити обґрунтованість застосовуваних методів;
- раціональність технології інноваційного процесу за складом і послідовністю операцій.

Іншими словами, інноваційна активність характеризує готовність до оновлення основних елементів інноваційної системи – знань, технологій, технологічного обладнання, інформаційно-комунікаційних технологій і умов їх ефективного використання (структури і культури), а також сприйнятливість до всього нового.

Інноваційна активність формується і вимірюється за допомогою різних методів. Одним з них є метод «чорного ящика», який строго розділяє систему, що аналізується, на три частини: 1) «вхід» – інновації та ресурси; 2) «оператор» або механізм перетворення входу на вихід (організаційно-управлінські рішення); 3) «вихід» – результат у вигляді нових продуктів, послуг, знань. Це дозволяє встановити чотири найважливіших чинника інноваційного процесу компанії, які зводяться до так званого «ромбу інноваційної активності» (рисунк 1.3).

Висока інноваційна активність підприємств є фактором підвищення ефективності їх діяльності та конкурентоспроможності.

Розглянемо показники, які характеризують інтенсивність інноваційного розвитку підприємства:

- 1) придбання необоротних активів та основних засобів;
- 2) коефіцієнт придатності основних засобів, вкладення у оновлення основних засобів;
- 3) продуктові інновації, їхнє фінансування;

4) оцінка витрат на інновації за видами [4, с. 50].

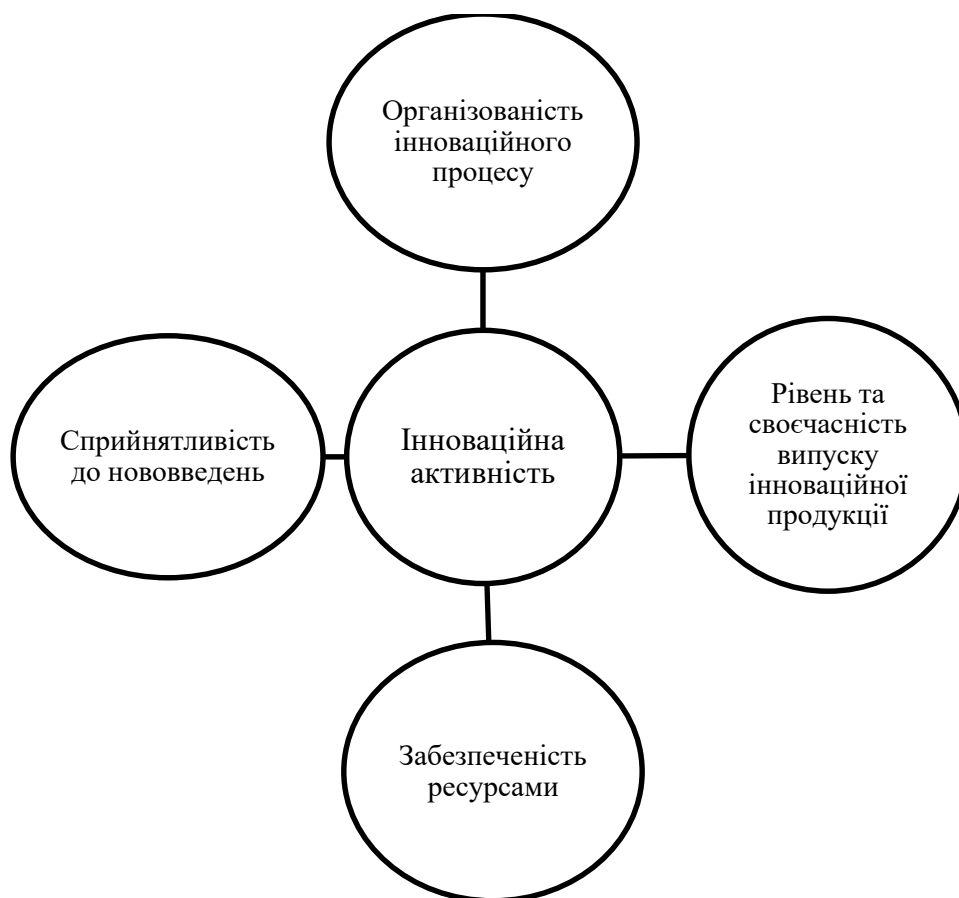

Рисунок 1.3 – Ромб інноваційної активності підприємства

Оцінювання результатів інноваційної діяльності підприємства відбувається за наступними напрямками:

- 1) розрахунок результативності інновацій у основні виробничі засоби: показники фондівддачі та фондомісткості продукції, а також фондоозброєності, прибутковості основних засобів;
- 2) розрахунок показників ефективності інноваційної діяльності підприємства;
- 3) обчислення та оцінка показників інноваційної активності підприємства.

Ефективність інноваційної діяльності підприємства визначається за наступними показниками:

- 1) рентабельність інноваційної діяльності;
- 2) частка прибутку від інноваційної діяльності;
- 3) коефіцієнт інноваційної еластичності;
- 4) коефіцієнт інноваційної сприйнятливості.

Обчислення та оцінку показників інноваційної активності підприємства проводять за наступними показниками:

- 1) коефіцієнт забезпечення інтелектуальною власністю;
- 2) коефіцієнт освоєння нової техніки;
- 3) коефіцієнт впровадження нової продукції [14, с. 54].

Розрахунки відповідних показників виконуються за наступними формулами:

Коефіцієнт забезпеченості інтелектуальною власністю:

$$K_{doc} = \frac{F_{HMA}}{F}$$

, (1.1)

де F – необоротні активи фірми (основні засоби, нематеріальні активи, незавершене будівництво, фінансові вкладення); F_{HMA} – інтелектуальна власність фірми (нематеріальні активи).

Коефіцієнт освоєння нової техніки:

$$K_{нт} = \frac{F_{нт}}{F}, \quad (1.2)$$

де $F_{нт}$ – вартість знов введених в попередньому році основних засобів.

Коефіцієнт освоєння нової продукції:

$$K_{пп} = \frac{V_{пп}}{V}, \quad (1.3)$$

де V – сукупна виручка від продаж (в рік); $V_{пп}$ – виручка від продаж нової чи вдосконаленої продукції, а також продукції, виготовленої з використанням нових чи покращених технологій (в рік).

Деякі дослідники підкреслюють важливість інноваційного менеджменту для успіху інноваційної діяльності та обґрунтовують в якості показника успішності показник «рентабельність інвестицій в інновації» (return on innovation investments, ROI).

Під «інвестиціями в інновації» розуміються інвестиції в усі матеріальні та нематеріальні активи, включаючи персонал, його компетенції, бренди, позиціонування нових продуктів, технології, об'єкти інтелектуальної власності, виробничі і логістичні потужності тощо.

Як інструмент управління пропонується «крива ефективності інновацій» (Innovation effectiveness curve) [33, с. 265].

Отже, вимір інноваційної активності має базуватися на двох основних групах показників – показниках інтенсивності інноваційної діяльності та ефективності інноваційного розвитку.

Формуючи систему оціночних показників для оцінки інтенсивності та ефективності інноваційного розвитку підприємства, слід пам'ятати про те, що вона повинна розглядатися як певний стандарт оцінки інновацій в організації.

Для самооцінки підприємств, яка є важливим елементом всіх обстежень інноваційної активності, важлива сумісність розрахованих показників з уже наявними даними фінансової та управлінської звітності.

РОЗДІЛ 3 ДІАГНОСТИКА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА ПРАТ «СУМСЬКИЙ ЗАВОД ПРОДОВОЛЬЧИХ ТОВАРІВ» ТА ШЛЯХИ ЙОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ

3.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства

Досліджуване підприємство ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» знаходиться за адресою 42350 Сумська область, село Бездрик, вул. Зарічна, 1.

ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» займається виробництвом та постачанням продуктами продовольчої групи на території України та закордоном. Основним видом продукції є соняшникова олія.

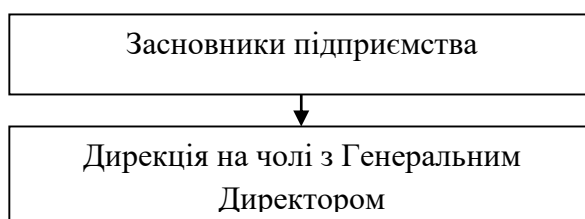
Флагманським брендом української компанії-переробника соняшникового насіння ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» є бренд Olivia, який є одним з найвідоміших брендів соняшникової олії в Україні.

ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» виготовляє: олію соняшкову рафіновану, виморожену та дезодоровану; олію соняшкову нерафіновану; шрот соняшковий (гранульований і негранульований); паливні гранули з лушпиння соняшнику; іншу продукцію на основі соняшникової олії [15]. Також підприємство виробляє майонез, гірчицю, оцет, кетчупи. Додатковою сферою діяльності заводу є надання послуг по переробці соняшника стороннім організаціям та виробництво макухи/шроту і паливних гранул.

На сьогоднішній день Товариство постачає продукцію близько 360 активним контрагентам та населенню.

Організаційна структура ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» наведена на рисунку 3.1.

Як видно з рис. 3.1 виробнича структура ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» підпорядковується Генеральному директору.

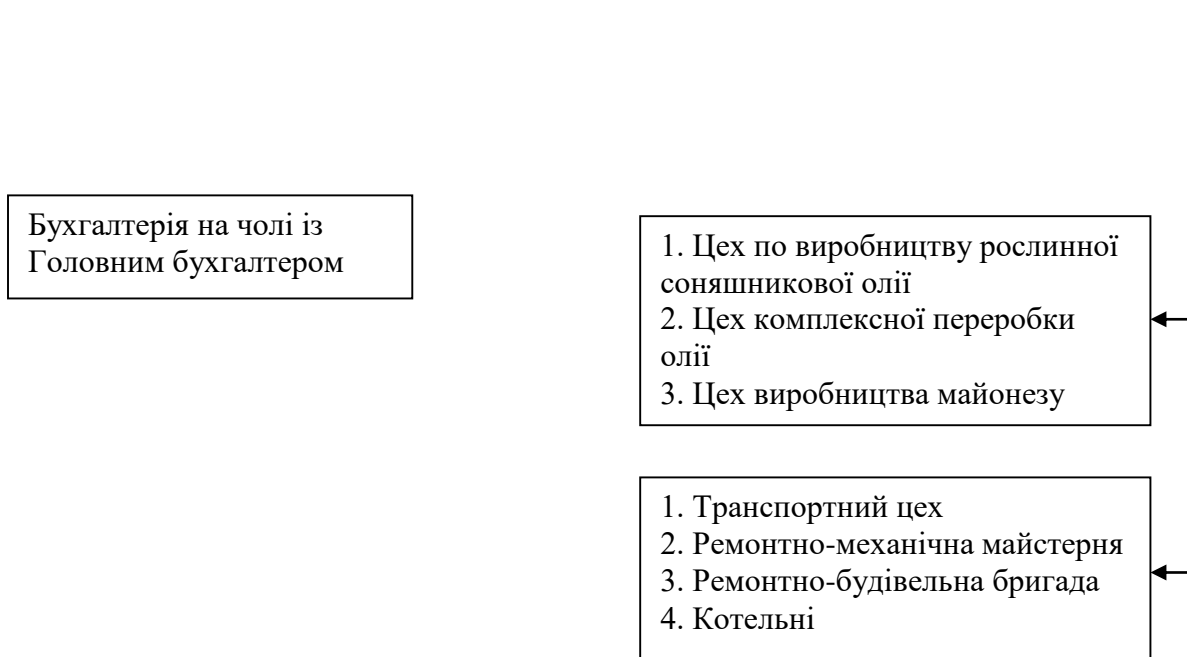

Рисунок 3.1 – Організаційна структура ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів»

Управління здійснюється таким чином, щоб відповідати основній меті підприємства, як полягає у максимізації добробуту акціонерів за рахунок зростання ринкової вартості акцій товариства, а також отримання акціонерами дивідендів [15].

ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» постійно працює над розширенням виробництва, впровадженням інноваційних технологій. Ринок диктує свої правила і конкуренція серед виробників соняшником олії досить серйозна.

Розглянемо динаміку обсягів реалізації ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» (рисунок 3.2) (Додаток А).

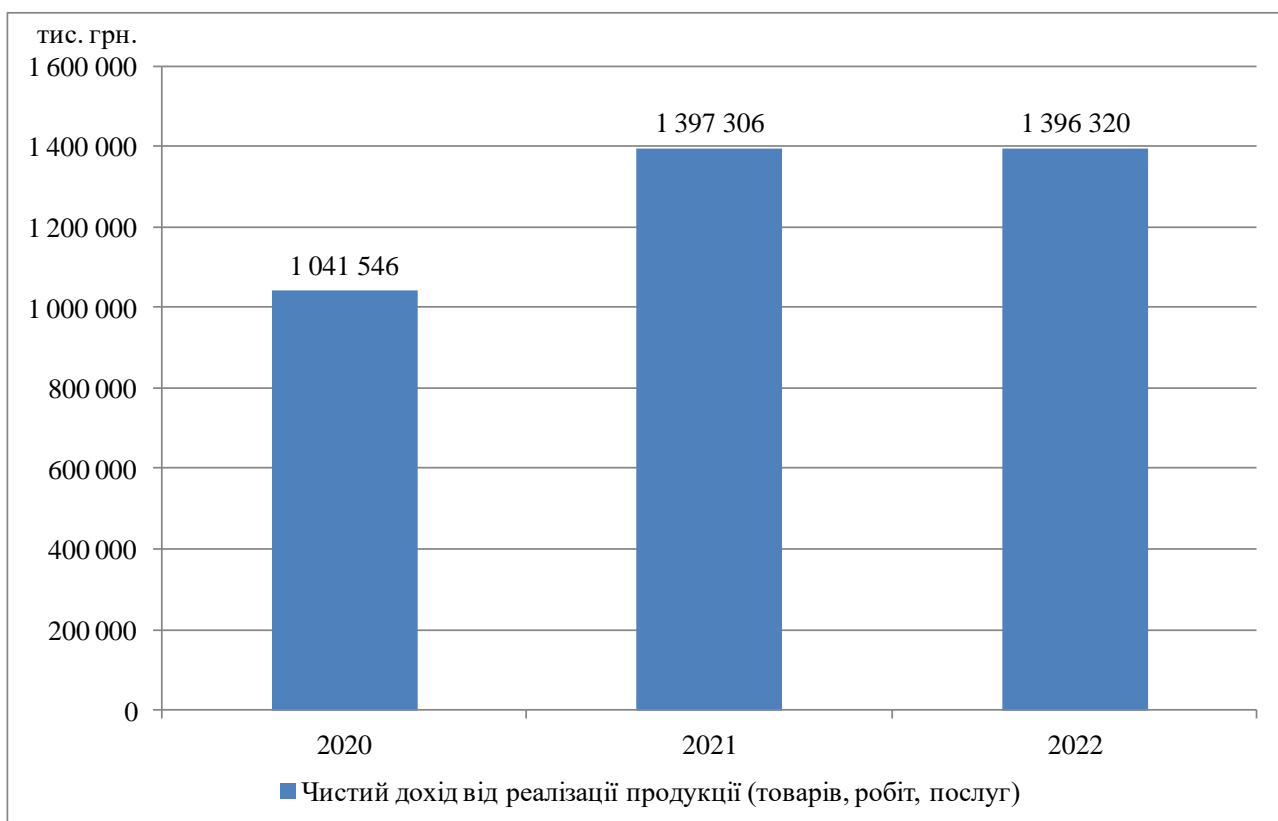

Рисунок 3.2 – Динаміка чистого доходу від реалізації ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» за 2020-2022 рр.

У 2022 році підприємство отримало чистий дохід від реалізації у розмірі 1 396 320 тис. грн. Для порівняння, за підсумками 2021 року чистий дохід становив 1 397 306 тис. грн., що незначно – на 0,71% більше, ніж у 2022 р. Загалом протягом 2020-2022 рр. підприємство наростило чистий дохід, та зростання становило 34,06 %. Тобто, ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» покращило обсяги реалізації протягом всього періоду, але відбулося погіршення протягом останнього періоду, 2021-2022 рр., що вказує на існуючі проблеми у господарсько-економічній діяльності підприємства, котрі виникли протягом останнього року та спричинені повномасштабним вторгненням РФ, що розпочалося 24 лютого 2022 року [15].

Проаналізуємо виробничо-технологічну діяльність підприємства з точки зору акценту на інноваційні чинники, які мають вплив на рівень ефективності виробництва ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів»: необоротні активи, забезпеченість основними виробничими засобами, їх оновлення та рівень їх

використання.

Необоротні активи ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» у структурі активів підприємства поступаються оборотним активам (див. рисунок 3.3).

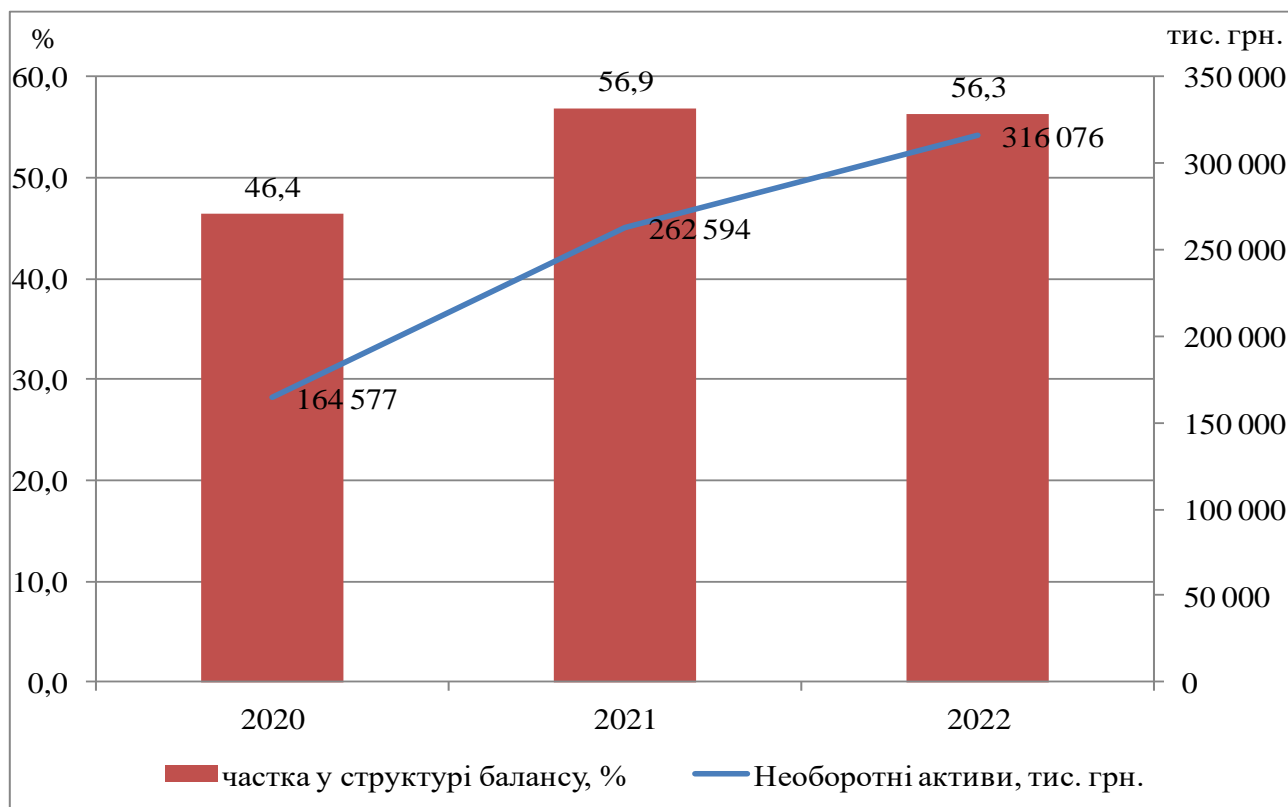

Рисунок 3.3 – Динаміка необоротних активів ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів»

Так, у 2022 році найзначнішу питому вагу у складі майна підприємства ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» становлять необоротні активи – 56,3 % вартості майна ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів»; протягом 2020-2022 рр. відбулося зростання їх частки на 9,9 процентних пункти у структурі майна, порівняно із 2020 роком. Для порівняння, у 2020 році частка необоротних активів складала 46,4 % загальної вартості майна [15].

Вартість оборотних активів, відповідно, складає 43,7 % на кінець 2022 р.; у цьому році спостерігається зростання частки оборотних активів відповідно на 0,6 процентних пункти у структурі майна. Таке співвідношення є виправданим, оскільки для виробничого підприємства, котре працює у сфері харчового

виробництва є доцільним переважання іммобілізованої частини майна над іммобілізованою. Тобто, структура активів ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» є «важкою».

Підвищення ефективності виробництва також досягається за рахунок інновацій – кращого використання необоротних активів підприємства, що сприяє технічному оновленню підприємства та забезпечує збільшення обсягу виробництва продукції. Аналіз руху основних виробничих засобів ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» наведено в додатку Б.

За даними додатку Б, показники руху основних виробничих засобів ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» можна оцінити як такий, що потребує вдосконалення, оскільки хоча у досліджуваному періоді відбувалася заміна зношених основних виробничих засобів на балансі підприємства, все одне спостерігається значна зношеність основних засобів. Так, наприкінці 2022 р. вибуло 12,48 % зношених основних засобів, для порівняння, у попередніх роках цей показник становив 26,38 % та 3,59 %. Максимальне значення показнику оновлення основних засобів спостерігалось у 2021 р. (39,61 %). Наприкінці 2022 р. показник оновлення склав 27,26 % – саме стільки основних засобів ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» було оновлено у звітному році [15].

Про недостатні темпи оновлення засобів з точки зору дотримання їхньої інноваційності свідчить й коефіцієнт придатності основних виробничих засобів, який незначно зріс наприкінці 2022 р.: якщо наприкінці 2020 р. його значення складало 11 % то наприкінці 2022 р. – 19 %. Це дає підстави казати про недостатність інновацій, які ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» здійснює у своє виробничо-технологічне забезпечення. Відбувається така ситуація внаслідок того, що підприємство має на балансі значну вартість застарілих основних засобів ще з радянських часів.

Наведемо дані про чисельність персоналу та розрахуємо продуктивність праці персоналу ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» (таблиця 3.1).

Чисельність персоналу ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» та продуктивність праці у 2020-2022 рр.

Показники	Роки			Відхилення, %	
	2020	2021	2022	2022/2021	2022/2020
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції, тис. грн.	1 041 546	1 397 306	1 396 320	-0,07	34,06
Середньорічна чисельність працюючих, чол.	380	385	393	2,08	3,42
Продуктивність праці, тис. грн./чол.	2 740,91	3 629,37	3 552,98	-2,10	29,63
Фонд оплати праці, тис. грн.	21 491	28 599	29 465	3,03	37,10
Середньомісячна заробітна плата, грн.	4 712,94	6 190,26	6 247,88	0,93	32,57

Як видно з даних таблиці 3.2, кількість працюючих на ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» у 2022 році становить 393 осіб. Слід зазначити, що чисельність працівників ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» зростає протягом досліджуваного періоду – з 380 осіб у 2020 році до 393 осіб у 2022 році – загальне зростання становило 3,42 %. Порівняно із 2021 роком чисельність працівників зростає на 2,08 %.

Така динаміка пов'язана із тим, що підприємство у 2022 році попри початок повномасштабного вторгнення не відмовлялося від продовження господарської діяльності та від залучення нових працівників. Втім підприємству вдалося наростити обсяги фонду оплати праці та досягти збільшення середньомісячної заробітної плати протягом періоду – на 37,1 % та 32,57 % відповідно.

Розрахований показник середньорічного виробітку одного працюючого у 2022 році становив 3 552,98 тис. грн./особу, що на 812,07 тис. грн. /особу (на 29,63 %) більше показнику 2020 р. та на 2,1 % менше показнику 2021 р. Зростаюча продуктивність праці вказує на покращення господарської діяльності підприємства протягом досліджуваного періоду, якщо порівнювати із 2020 роком, але визначає, що у 2021-2022 р. відбулося погіршення його стану [15].

3.2. Оцінка ефективності інноваційного розвитку підприємства

Після вивчення особливостей господарської діяльності ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів», проведемо аналіз ефективності процесів інноваційного розвитку підприємства.

Інноваційну діяльність підприємства ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» регулюють локальні нормативно-правові акти, прийняті у досліджуваному підприємстві.

Слід зазначити, що якість продукції та робіт і послуг, що надаються – є безумовним пріоритетом для ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів», тому підприємство приділяє особливу увагу якості і безпеці усіх видів продукції, яка виробляється і інвестує в інновації в якість. У 2019 році підприємство пройшло сертифікацію виробництва за стандартом ДСТУ ISO 9001:2015, який підтверджує, що система менеджменту якості підприємства відповідає міжнародному рівню. Крім того, підприємство має і інші сертифікати, зокрема, НАССР ISO 22000:2007 [15].

Оцінювання результатів інноваційної діяльності ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» проведемо за наступними напрямками:

4) розрахунок результативності інновацій у основні виробничі засоби: показники фондівдачі та фондомісткості продукції, а також фондоозброєності, прибутковості основних засобів;

5) розрахунок показників ефективності інноваційної діяльності підприємства;

6) обчислення та оцінка показників інноваційної активності підприємства.

Показники фондівдачі та фондомісткості продукції, а також фондоозброєності, прибутковості основних засобів, характеризуючи ефективність роботи підприємства, відображають вплив інноваційних процесів

у виробництві. Аналіз цих показників для ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» наведено в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2

Показники ефективності використання основних засобів ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» у 2020-2022 рр.

Показники	Роки			Відхилення, %	
	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2022/2021	2022/2020
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції, тис. грн.	1 041 546	1 397 306	1 396 320	99,93	134,06
Чистий прибуток, тис. грн.	6 176	9 284	14 633	157,62	236,93
Середньорічна вартість основних виробничих засобів, тис. грн.	159 983	213 538	289 287	135,47	180,82
Середньорічна чисельність працюючих, чол.	380	385	393	102,08	103,42
Фондовіддача, грн.	6,51	6,54	4,83	73,76	74,14
Фондомісткість, грн.	0,15	0,15	0,21	135,57	134,88
Фондоозброєність, тис. грн./чол.	421,01	554,64	736,10	132,72	174,84
Прибутковість основних засобів, %	3,86	4,35	5,06	0,71	1,20

Дані таблиці 3.3 свідчать про те, що показники фондовіддачі ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» мають тенденцію до скорочення у 2021-2022 рр., а показники фондомісткості продукції відповідно до зростання. Якщо порівнювати фондовіддачу у 2022 р. із 2020 р., то динаміка теж є від'ємною, те ж стосується фондомісткості.

Отже, обчислені показники фондовіддачі та фондомісткості продукції ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» показали, що їх рівень у 2022 році встановив 4,83 грн. і 0,21 грн., відповідно, тобто на 1 грн. вартості основних виробничих засобів приходилося 4,83 грн. виробленої продукції, а на виробництво 1 грн. продукції було залучено 0,21 грн. основних засобів. Найкращі показники фондовіддачі та фондомісткості продукції спостерігалися у 2021 р. Однак таку динаміку не слід вважати свідченням недостатньої результативності інновацій, оскільки їхня дія є довгостроковою, а специфіка діяльності досліджуваного підприємства полягає у його високій ресурсомісткості [15].

Що стосується фондоозброєності, то вона зросла у 2022 році порівняно із 2020 роком на 74,84 % та зростання відбувалося стабільно протягом періоду; це пов'язано із тим, що зростання середньорічної вартості основних виробничих засобів відбувалося на тлі меншого за темпом зростання чисельності працівників ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів».

Прибутковість основних засобів підприємства у 2022 р. зросла, порівняно із 2020 р., оскільки 2020 р. підприємство закінчило із значно меншим, ніж у 2022 р. чистим прибутком. У 2022 р. показник прибутковості основних засобів (5,06 %) склав на 0,71 процентних пункти більше, якщо порівнювати із 2021 р. (4,35 %). Таким чином, наведені дані свідчать про виробничу ефективність інновацій у основні виробничі засоби протягом досліджуваного періоду, але таку, що погіршилася протягом останнього року.

Далі розглянемо ефективність інноваційної діяльності підприємства за наступними показниками (табл. 3.3):

Таблиця 3.3

Показники ефективності інноваційної діяльності ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» у 2020-2022 рр., тис. грн.

Показники	Роки			Відхилення, %	
	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2022/2021	2022/2020
Вартість інноваційної продукції	23 018,2	82 860,2	76 099,4	-8,2	230,6
Валовий прибуток отриманий від реалізації інноваційної продукції, процесів, послуг	20 694,7	75 477,9	70 565,9	-6,5	241,0
Валовий прибуток підприємства	119 580,0	96 563,0	199 052,0	106,1	66,5
Витрати на інновації	29 445,2	92 085,2	83 069,4	-9,8	182,1
Інвестиції у наукові дослідження та розробки, млн. грн..	6 501,5	7 202,5	10 636,5	47,7	63,6
Рентабельність інноваційної діяльності, %	70,3	82,0	84,9	3,0	14,7

Продовження табл. 3.3

Частка прибутку від інноваційної діяльності, %	17,3	78,2	35,5	-42,7	18,1
Коефіцієнт інноваційної еластичності, %	-	1,24	0,66	-0,6	0,7
Коефіцієнт інноваційної сприйнятливості, %	0,45	1,28	0,78	-0,5	0,3

- 1) рентабельність інноваційної діяльності;
- 2) частка прибутку від інноваційної діяльності;
- 3) коефіцієнт інноваційної еластичності;
- 4) коефіцієнт інноваційної сприйнятливості.

Динаміку основних показників ефективності інноваційної діяльності ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» наведемо на рисунку 3.4.

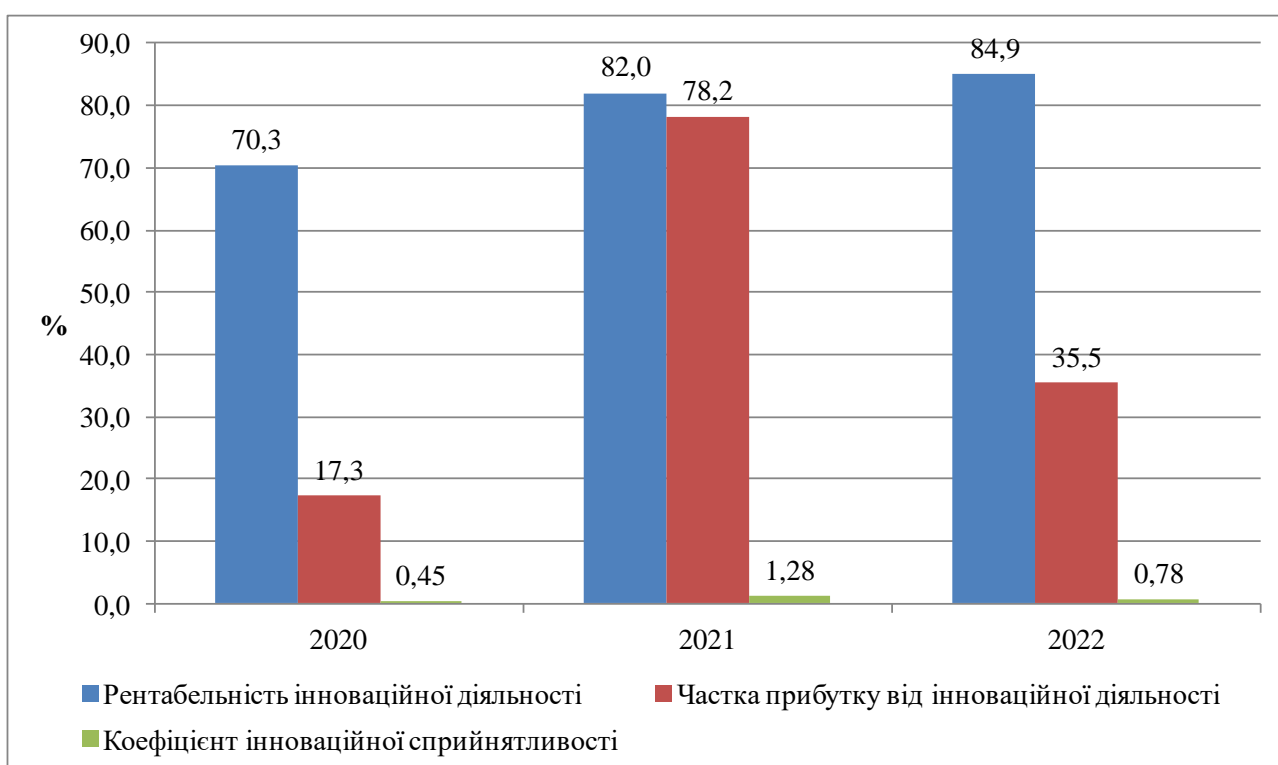

Рисунок 3.4 – Динаміка показників ефективності інноваційної діяльності ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» у 2020-2022 рр.

Отриманий показник інноваційної рентабельності означає, що ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» суттєво наростив показник ефективності інноваційної діяльності протягом періоду.

Якщо у 2020 році прибутковість інноваційної роботи складала 70,3 %, то у 2022 році вона зросла до 84,9 %. При цьому зростання показнику інноваційної рентабельності відбувалося стабільно протягом всього періоду, за умов зростання чистого прибутку у 2021-2022 рр. [15]

Що стосується показника частки прибутку від інноваційної діяльності, то у 2022 р. наявне його зростання порівняно із 2020 роком (18,1 процентні пункти) та суттєве скорочення порівняно із 2021 роком (-42,7). Це пов'язане із зростанням витрат на виробництво та реалізацію інноваційної продукції. При цьому коефіцієнт інноваційної сприйнятливості підприємства вказує на збільшення готовності інноваційного потенціалу підприємства реагувати на зміну потреб ринку, зовнішніх умов.

При цьому у 2020 році частка інвестицій ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» у складі загальних інвестицій у наукові дослідження та розробки складала 0,45 %, у 2021 році зросла до 1,28%, а у 2022 році зазнала скорочення та становила 0,78 %.

Це свідчить про підвищення інвестиційної сприйнятливості досліджуваного підприємства у 2020-2022 рр. та визначає готовність ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» відповідати наявним ринковим тенденціям, інвестувати у інновації, оновлювати основні засоби, випускати нову продукцію, пропонувати нові роботи та послуги тощо – попри несприятливий стан зовнішнього середовища.

Що стосується інноваційної еластичності за наведеними даними, то протягом 2022 року за модулем її значення склало менше 1, але при цьому еластичність мала високе значення у 2021 році, коли її значення становило 1,24 % – тобто, зростання інвестицій у інновації на 1% спричинило збільшення валового прибутку від реалізації інноваційної продукції на 1,24 %.

Незважаючи на суттєве скорочення показнику у 2022 році (0,66 %), передчасно казати про погіршення ситуації. Інвестування у інновації має пролонговану дію, тому доцільно буде оцінити результативність вкладень у інновації протягом більш значного періоду.

Проведемо обчислення та оцінку показників інноваційної активності підприємства за наступними показниками, що визначені у теоретичному розділі:

- 1) коефіцієнт забезпечення інтелектуальною власністю;
- 2) коефіцієнт освоєння нової техніки;
- 3) коефіцієнт впровадження нової продукції.

Дані для розрахунку наведених коефіцієнтів наведемо у таблиці 3.4.

Таблиця 3.4

Дані для визначення показників інноваційної активності ПрАТ
«Сумський завод продовольчих товарів» у 2020-2022 рр., тис. грн.

Показники	Роки			Відхилення, %	
	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2022/2021	2022/2020
Інтелектуальна власність	96	96	96	0,00	0,00
Необоротні активи	164 577	262 594	316 076	20,37	92,05
Вартість знов введених в попередньому році основних засобів	50 020	104 020	86 150	-17,18	72,23
Виручка від продаж нової чи вдосконаленої продукції	23 018	82 860	76 099	-8,16	230,61

Отже, як можна побачити, підприємство має стабільне зростання по всіх параметрах інноваційної активності. Так, динаміка вартості інтелектуальної власності залишалася незмінною протягом досліджуваного періоду. В даному випадку це не є позитивною характеристикою інноваційної активності підприємства.

Слід зазначити, що у даному випадку йдеться про продаж нової та оновленої продукції ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів», оскільки що стосується продукції, виготовленої з використанням нових чи покращених технологій (на рік), то тут йдеться про весь обсяг продукції, яку випускає підприємство, – оскільки ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» постійно та щорічно інвестує у вдосконалення виробничих, збутових та інших процесів [15].

Однак протягом періоду збільшилися інші чинники інноваційної активності – протягом досліджуваного періоду ПрАТ «Сумський завод

продовольчих товарів» активно нарощував обсяги знов введених основних засобів та обсяги інноваційної продукції.

Результати розрахунків показників інноваційної активності наведемо у таблиці 3.5.

Таблиця 3.5

Показники інноваційної активності ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» у 2020-2022 рр.

Показники	Роки			Відхилення, %	
	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2022/2021	2022/2020
Коефіцієнт забезпеченості інтелектуальною власністю	0,000583	0,000366	0,000304	-16,92	-47,93
Коефіцієнт освоєння нової техніки	0,3039	0,3961	0,2726	-31,19	-10,32
Коефіцієнт освоєння нової продукції	0,0221	0,0593	0,0545	-8,09	146,61

Якщо подивитися на отримані показники, то зазначимо, що коефіцієнт забезпеченості інтелектуальною власністю показав скорочення протягом усього періоду та його значення дуже малі. Це зумовлене тим, що за сталої вартості інтелектуальної власності, темпи її зростання поступалися темпам зростання загальної вартості необоротних активів. Крім того, підприємство низько оцінює у вартісному виразі власні розробки у складі майна.

Що стосується коефіцієнту освоєння нової техніки, то він також показав скорочення, як наведено у табл. 3.6. Як зазначалося, це спричинено тим, що ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» не виходило приділяти належну увагу інвестуванню у оновлення основних засобів та нематеріальних активів протягом всього періоду.

Коефіцієнт освоєння нової продукції також показав зростання в цілому протягом 2020-2022 рр. та деяке скорочення у 2021-2022 рр., яке викликане відставанням темпів зростання продажів інноваційної продукції у загальному обсязі продукції. В цілому зазначені показники є такими, що позитивно характеризують інноваційну активність ПрАТ «Сумський завод продовольчих

товарів», вказують, що підприємство вкладає кошти у оновлення необоротних активів, випуск нової або оновленої продукції тощо [15].

Отже, підсумовуючи отримані результати, ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» веде досить виважену та ефективну інноваційну діяльність, про що свідчать проведені розрахунки – незважаючи на те, що це відбувається за умов несприятливого зовнішнього середовища, оскільки у 2020 році підприємство працювало під час пандемії коронавірусу нового типу, а 24 лютого 2022 року розпочалося повномасштабне неспровоковане вторгнення.

Результати реалізації інноваційних процесів на підприємстві супроводжується достатньо ефективним використанням ресурсів, додатковим завантаженням потужностей підприємства, оновленням основних виробничих засобів.

Внаслідок цього ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» має віддачу від витрачених на інноваційну діяльність ресурсів і їх задовільну керованість, що може призводити до зростання прибутку внаслідок реалізації інноваційних проєктів у довгостроковому періоді. Але вже сьогодні підприємство отримує позитивну динаміку результативності вкладених у інновації інвестицій, про що свідчить проведений аналіз.

3.3. Вдосконалення інноваційної діяльності ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів»

За підсумком проведеного у розділі аналізу ефективності інноваційного розвитку підприємства ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» слід окреслити наступні проблемні моменти, за підсумками яких побудовано дерево проблем управління інноваційною діяльністю досліджуваного підприємства (додаток В). Тобто, незважаючи на високу в цілому оцінку стану інноваційною діяльністю ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» протягом досліджуваного періоду, існують певні вади, які мають бути скореговані.

Визначимо удосконалену стратегію інноваційного розвитку підприємства ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» та запропонуємо основні напрямки її реалізації.

Виходячи з вищезазначеного, основною стратегічною ціллю ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» буде підвищення результативності інноваційної діяльності як загалом по підприємству, так за кожним напрямом діяльності зокрема.

Зважаючи на результати діяльності підприємства за останні роки та враховуючи основні показники бізнес-стратегії на наступні роки, а також показники інноваційної діяльності даного підприємства, критерій досягнення стратегічної мети пропонуємо встановити на рівні зростання чистого доходу на 6,5%. Додаткові стратегічні підцілі у сфері інноваційного розвитку ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» наведені у таблиці 3.6.

Таблиця 3.6

Ключові показники ефективності в області інновацій (KPI) на 2023 рік,
що пропонуються

Зміст цілі	Ключові показники ефективності (KPI)		Відповідальні особи
	Критерій виміру	Критерій досягнення	
Цілі в області інновацій			
Підвищити результативність інноваційної діяльності	Чистий дохід від реалізації/Показник частки прибутку від інноваційної діяльності	+6,5%/≥ 8%	Генеральний директор, керівник департаменту виробництва
Підцілі			
Забезпечити стабільність показнику рентабельності інноваційної діяльності	% рентабельності інноваційної діяльності	7-10%	Керівник департаменту виробництва

Продовження табл. 3.6

Забезпечити збільшення інвестицій у оновлення основних засобів	% оновлення основних засобів на рік % придатності основних засобів	17-20% щонайменше 35%	Керівник департаменту виробництва
--	---	--------------------------	-----------------------------------

Збільшити показник фондовіддачі	% збільшення	щонайменше 10%	Керівник департаменту виробництва
Стабілізація показнику частки нових видів у загальному випуску (за вартістю)	частка нових видів у загальному випуску (за вартістю)	щонайменше 15%	Генеральний директор, керівник департаменту виробництва
Провести удосконалення організаційної структури управління інноваційною діяльністю	% зростання продуктивності праці Збільшення показнику інноваційної еластичності підприємства	Досягнення зростання продуктивності праці персоналу +7% Показник інноваційної еластичності підприємства \geq 1%	Керівник департаменту виробництва

Наступним кроком щодо формування стратегії інноваційного розвитку підприємства ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» є SWOT - аналіз системи інноваційного розвитку підприємства (додаток Г):

Плинність персоналу, загроза відсутності фінансування інноваційної діяльності та скорочення обсягів реалізації продуктів та технологій, що пропонує ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» повинна постійно перебувати під контролем працівників департаменту виробництва, та і її необхідно нейтралізувати в першу чергу.

Реалізація загроз появи конкурентів з більш досконалою системою інноваційного розвитку підприємства та відповідно переходу висококваліфікованого персоналу до конкурентів може призвести до важкого стану підприємства, тому керівництву ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» необхідно постійно тримати їх в полі зору.

Отже, висновки щодо вдосконалення інноваційної діяльності ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів», що можуть бути визначені з наведеного SWOT - аналізу:

1) Розробка стратегії розвитку інноваційної діяльності ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів», що потребує також заходів з її організаційного та методичного забезпечення, створення системи КРІ, що наведено у таблиці 3.7.

2) Розвинена система інноваційного розвитку підприємства передбачає вдосконалення його організаційної структури.

3) Можливість удосконалення оновлення основних засобів, а також збільшення інвестицій у інноваційний розвиток ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» із застосуванням інструментарію державно-приватного партнерства з метою більш ефективного використання інноваційного потенціалу.

4) Розробка стратегії інноваційного розвитку асортименту продукції та технологій підприємства, що покращить його конкурентні позиції, а також дозволить збільшити фінансову результативність інновацій.

5) Підвищити ефективність інформаційно-комунікаційного забезпечення діяльності підприємства, що покращить його репутацію та зробить його діяльність більш прозорою та відповідно привабливою для інвесторів.

6) Створення розвиненої системи мотивації і оплати праці, наявність можливостей професійного просування, соціальний захист персоналу, розширення соціального пакета, що надається працівникам – підвищить зацікавленість працівників у результативності інноваційної діяльності.

7) Використання можливостей підвищення кваліфікації персоналу із залученням можливостей провідних наукових установ України також сприятиме вдосконаленню системи інноваційного розвитку підприємства.

Наступним кроком є оцінка альтернативних варіантів стратегії інноваційного розвитку підприємства і вибір ключової стратегії.

На основі проведеного стратегічного аналізу системи інноваційного розвитку підприємства і стратегічного цілепокладання ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» експертною групою були визначені ключові напрямки роботи з інноваціями, які і закладаються в основу розробки стратегії інноваційного розвитку підприємства. В рамках даної системи можливі два

альтернативних варіанти розробки стратегії інноваційного розвитку підприємства:

Перший варіант стратегії інноваційного розвитку підприємства: оптимізація використання інновацій ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів», однак отриманий висновок, що стратегія, пов'язана з оптимізацією оргструктури і скороченням чисельності персоналу наразі недоцільна для використання.

Другий варіант стратегії інноваційного розвитку підприємства: підвищення ефективності інноваційної діяльності, формування умов для більш повної реалізації інноваційного потенціалу.

Дана стратегія орієнтована на формування стратегічного плану вдосконалення інноваційної діяльності та збільшення ефективності використання інноваційного потенціалу, як в інтересах ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів», так і по відношенню до інтересів суспільства. Реалізація цієї стратегії передбачає:

- збільшення ефективності управління інноваційною діяльністю підприємства;
- підвищення обсягів інвестицій у інноваційну діяльність на підставі застосування інструментів ДПП;
- розробку стратегічних напрямів оновлення продукції та технологій.

Висновок: Стратегія управління ефективністю інноваційної діяльності може трактуватися як стратегічний і інтегрований підхід до забезпечення сталого успіху ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» за рахунок підвищення ефективності роботи підприємства, вдосконалення його інноваційного потенціалу та розвитку його інвестиційної привабливості. Це дає можливість розробляти більш ефективні в довгостроковому аспекті механізми інноваційного розвитку підприємства, що сприяє зростанню загальної ефективності господарської діяльності, впровадженню нових технологій, підвищення професійного рівня всіх працівників підприємства.

Отже, саме стратегію управління ефективністю інноваційної діяльності доцільно обрати ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів», оскільки вона стимулює значний спектр змін в управлінні інноваціями, що у кінцевому підсумку націлені на досягнення підприємством сталих конкурентних переваг на ринку.

Останнім кроком у процесі формування стратегії інноваційного розвитку підприємства – на основі проведеного SWOT-аналізу системи інноваційного розвитку підприємства ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів», стратегічного цілепокладання і оцінки альтернативних варіантів розробки стратегії інноваційного розвитку підприємства визначимо основні напрямки реалізації стратегії щодо оновлення продукції та технологій, які пропонує підприємство.

Проведений раніше аналіз дозволив сформуванати матрицю можливих стратегій для ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» щодо розробки та впровадження нових продуктів та технологій (таблиця 3.7).

Таблиця 3.7

Можливі стратегії для ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів»

Сфера застосування продукту/технології	Ступінь взаємодії зі споживачем	
	Висока	Низька
Широка	I. Проектний інтегратор Стратегія: реалізація проєктів, передача прав	II. Спеціалізований наукомісткий постачальник Стратегія: цілісний продукт +1, кегельбан, створення дочірніх структур, партнерство
Вузька	III. Спеціалізований постачальник. Стратегія: нішева стратегія, створення дочірніх структур, кегельбан	IV. Точковий продукт Стратегія: різноманіття стратегій з орієнтацією на розвиток бізнесу та підвищення його ефективності

Квадрант II – можливі стратегії: стратегія «цілісний продукт +1», стратегія кегельбану (у термінології Дж. Мура). Так, Дж. Мур вважав стратегією кегельбану прийоми, що дозволяють взяти верх над конкурентами, ідентичні тим, котрі застосовуються у кегельбанах. Мета такої стратегії полягає в тому,

щоб утвердитися в якості лідера у чітко визначеній ніші, отримати тим самим економічну винагороду та завоювати довіру до себе як до гравця, який прийшов на ринок всерйоз і надовго. Головний імператив конкуренції за кегельбану – першим представити диференційований цілісний продукт. Як тільки цей цілісний продукт з'явиться на ринку, він завоює підтримку споживачів у даній ніші, та ніяке рішення, засноване на іншій парадигмі, не зможе з ним конкурувати.

У міру виявлення нових сфер застосування розробок компанія може створювати дочірні структури або укладати партнерства, здійснювати колаборації. Подальші сценарії розвитку: створення партнерських відносин або перетворення на інжинірингову фірму.

Отже, для ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» пропонується обрати стратегію «Спеціалізований наукомісткий постачальник». Таким чином, запропонована стратегія управління інноваціями та визначені стратегічні цілі передбачають впровадження проєктів ДПП з оновлення основних виробничих засобів підприємства.

ВИСНОВКИ

Наведемо узагальнюючі висновки за підсумками проведених досліджень.

1. Встановлено, що, узагальнюючи підходи до інновацій можна надати наступне визначення щодо інновацій на рівні організації: інновація – це будь-які зміни, які вперше застосовуються в організації та дозволяють отримати суттєвий економічний та/або соціальний ефект.

2. Інноваційна стратегія формується як результуюча аналізу умов діяльності підприємства та можливостей його внутрішнього середовища діяти відмінними від конкурентів методами та способами впливу на споживачів своєї продукції і партнерів по бізнесу

3. Встановлено, що в сучасних ринкових умовах існують не тільки позитивні аспекти розвитку інноваційної діяльності, а й чинники, які їх стримують, а також наведено їх класифікацію.

4. Інноваційна активність формується і вимірюється за допомогою різних методів, найбільш досконалим є методика до так званого «ромбу інноваційної активності», яка дозволяє встановити чотири найважливіших чинника інноваційного процесу компанії.

5. Досліджуване підприємство ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» займається виробництвом соняшникової олії (бренд Olivia), який є одним з найвідоміших брендів соняшникової олії в Україні.

Проведений аналіз майна підприємства свідчить про недостатні темпи оновлення засобів з точки зору дотримання їхньої інноваційності. Відбувається така ситуація внаслідок того, що підприємство має на балансі значну вартість застарілих основних засобів ще з радянських часів.

6. Підсумовуючи отримані результати оцінки інноваційної діяльності, встановлено, що ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» веде досить виважену та ефективну інноваційну діяльність, про що свідчать проведені розрахунки – незважаючи на те, що це відбувається за умов несприятливого

зовнішнього середовища, оскільки у 2020 році підприємство працювало під час пандемії коронавірусу нового типу, а 24 лютого 2022 року розпочалося повномасштабне неспровоковане вторгнення. Однак, разом із позитивними рисами інноваційного розвитку, підприємство має наступні проблемні та «вузькі» місця, що потребують вирішення:

1) Погіршення результативності діяльності підприємства, про що свідчить скорочення чистого доходу у 2022 р. порівняно із 2021 р.

2) Недостатні темпи оновлення засобів з точки зору дотримання їхньої інноваційності.

3) Недостатність капітальних витрат, у тому числі, на оновлення необоротних активів, зокрема, оновлення основних засобів, що є суттєвою вадою з точки зору інноваційної діяльності.

4) скорочення показників фондівдачі.

5) зменшення показника частки прибутку від інноваційної діяльності: у 2022 р. наявне його скорочення порівняно із 2021 роком .

7. У дослідженні побудовано дерево ризиків проблем скорочення ефективності інноваційної діяльності підприємства, також проведений SWOT - аналіз системи інноваційного розвитку підприємства, за його висновками підприємство потребує стратегії управління ефективністю інноваційної діяльності може трактуватися як стратегічний і інтегрований підхід до забезпечення сталого успіху ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» за рахунок підвищення ефективності роботи підприємства, вдосконалення його інноваційного потенціалу та розвитку його інвестиційної привабливості. В якості стратегії інновацій для ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» пропонується обрати стратегію «Спеціалізований наукомісткий постачальник».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про інноваційну діяльність: Закон України від 4.07.2002 р. № 40. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>.
2. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні: Закон України від 8.09.2011 р. № 3715-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3715-17#Text>
3. Варламова М. Л. Основні тренди інвестиційного забезпечення інноваційної діяльності в Україні. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2018. Вип. 1 (12). С. 403-406.
4. Веретяннікова М. В. Мельник О. І. Мельник А. Г Інноваційно-інвестиційне забезпечення розвитку підприємницької діяльності в Україні. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2017. Вип. 25. Ч. 1. С. 49-52.
5. Вільхівська О. В. Методичний підхід до вибору технологій електронного бізнесу на підприємстві. *Системи обробки інформації*. 2016. Вип. № 5(142). С. 167-170.
6. Вільхівська О. В., Бринза Н. О. Визначення вартості розробки впровадження технологій електронного бізнесу на промисловому підприємстві // Інформаційні технології: проблеми та перспективи : монографія. Харків : Вид. Рожко С. Г., 2017. 422 с.
7. Вільхівська О.В. Удосконалення положень інноваційного розвитку підприємств на основі технологій електронного бізнесу. *Бізнес-Інформ*. 2018. № 2. С. 113-120.
8. Затонацька Т. Світові тенденції формування напрямів державної інвестиційної політики: практика реалізації в Україні. *Економічний часопис-XXI*. 2016. № 156 (1–2). С. 26-30.
9. Інноваційний рейтинг країн: досвід ЄС. URL: <http://conf.management.fmm.kpi.ua/proc/article/view/92820>

10. Колодяжна І. В., Борблік К. Е. Джерела фінансування інноваційної діяльності підприємств України. *Економіка і суспільство*. 2017. № 9. С. 448-453.
11. Колосок В. М. Інноваційні технології управління електронного бізнесу як драйвер розвитку промислових підприємств. *Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності*. 2017. Вип. 16. С. 249-255.
12. Луциків І. В., Сороківська О. А., Котовська І. В. Дослідження особливостей інноваційного розвитку системи публічного управління в Україні. *Економіка і суспільство*. 2017. Вип. 12. С. 116-125.
13. Моїсеєнко Т.Є., Войтко С. В. Ресурсне забезпечення інноваційної діяльності підприємств: монографія. Київ : Альфа Реклама, 2014. 160 с.
14. Невмержицький В.М. Вплив чинників на розвиток інноваційно-інвестиційного потенціалу підприємства. *Науковий журнал*. 2016. Вип. 3. С. 52-58.
15. Офіційний сайт ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» URL: <https://olivia.ua/>
16. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
17. Подаков Є. С., Савченко М. В. Інвестиційно-інноваційна діяльність аграрних підприємств України як передумова підвищення їх конкурентоспроможності на світовому ринку. *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*. 2017. № 2 (38). С. 50-54.
18. Почтовюк А. Б. Фінансове забезпечення інноваційної діяльності підприємств в сучасних умовах. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. 2016. № 3 (75). С. 133-140.
19. Ратушняк О. Г., Лялюк О. Г. Аналіз інвестиційно-інноваційної діяльності промислових підприємств України. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2021. № 1. С. 123-126.
20. Руденко І. В., Постольна Н. О., Голованова О. М.. Фінансове забезпечення інноваційної діяльності підприємств України. *Scientific Journal «ScienceRise»* 2019. №5(58). С. 18-22.

21. Ткаченко А.М., Тимошенко Д.М. Інвестиційне забезпечення інноваційного потенціалу промислового підприємства. URL: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/evzdia_5_119.pdf
22. Томах В. В. Вплив інноваційної діяльності підприємств на розвиток національної економіки України. URL: <http://surl.li/icvsx>
23. Федулова І. Підходи до оцінки рівня готовності підприємства щодо інноваційного розвитку. URL: <https://cutt.ly/1h0ss8t>
24. Чабан В. Г. Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку підприємств аграрного сектору. *Економічний вісник університету*. 2018. Вип. № 37/1. С. 139-143.
25. Чухрай Н. І. Конкуренція як стимулюючий фактор інноваційної діяльності підприємства. *Вісник Державного Університету «Львівська політехніка» «Проблеми економіки та управління»*. 2015. № 391. С. 119-125.
26. Юринець З. В. Формування інноваційних стратегій: теорія, методологія, практика: монографія. Львів : СПОЛОМ, 2016. 280 с.
27. Ястремська О. М., Доуртмес П. О. Інноваційна діяльність промислових підприємств: результати оцінювання. *Бізнес Інформ*. 2016. № 4. С. 161-168.
28. Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs. URL: http://ec.europa.eu/growth/industry/innovation/factsfigures/scoreboards_en
29. Andreea M. P., Olivera E. O., Simona F. S. Innovation and economic growth: An empirical analysis for CEE countries. 4th World Conference on Business, Economics and Management, WCBEM. *Procedia Economics and Finance*. 2015. 26. P. 461-467.
30. Global Innovation Index. URL: <https://www.globalinnovationindex.org/gii-2019-report>
31. Kijek T., Matras-Bolibok A. The relationship between TFP and innovation performance: evidence from EU regions. *Equilibrium. Quarterly. Journal of Economics and Economic Policy*. 2019. № 14(4). P. 695-709.

32. Liubkina O., T. Murovana T., A. Magomedova A. Financial Instruments of Stimulating Innovative Activities of Enterprises and Their Improvements. *Marketing and Management of Innovations*. 2019. № 4. P. 336-352.

33. Lomachynska I., Podgorna I. Innovation potential: impact on the national economy's competitiveness of the eu developed countries. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2018. Vol. 4. № 1. P. 262-270.

ДОДАТКИ

Додаток А

Фінансова звітність ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів» у
2020-2022 рр.

ПАТ «СУМСЬКИЙ ЗАВОД ПРОДТОВАРІВ»		Фінансова звітність за 2020 рік	
БАЛАНС (Звіт про фінансовий стан)			
НА 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ			
Форма №1			
Підприємство: ПАТ «Сумський завод продтоварів»		Дата (рік, місяць, число)	2021 01 01
Територія: Україна		за ЄДРПОУ	00375160
Організаційно-правова форма господарювання: акціонерне товариство		за КОАТУУ	5924780901
Вид економічної діяльності: Виробництво прянощів і приправ		за КОПФГ	230
Середня кількість працівників: 380		за КВЕД	10.84
Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знака			
Адреса: вул. Зарічна, буд. 1, с. Бездрик, Сумська обл., 42350			
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):			
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку			
за міжнародними стандартами фінансової звітності			V
		Код за ДКУД	1801001
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	96	96
первісна вартість	1001	154	154
накопичена амортизація	1002	(58)	(58)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	155 484	164 481
первісна вартість	1011	1 704 400	1 490 823
Знос	1012	(1 548 916)	(1 326 342)
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	155 580	164 577
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	43 451	113 428
Виробничі запаси	1101	11 138	17 378
Незавершене виробництво	1102	27 918	86 030
Готова продукція	1103	4 393	9 833
Товари	1104	2	187
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	19 970	16 225
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	1 698	7 908
з бюджетом	1135	26 865	44 109
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
інша поточна дебіторська заборгованість	1155	5	33
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	554	8250
Готівка	1166	25	14
Рахунки в банках	1167	529	8236
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	92 543	189 953
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	248 123	354 530

ПАТ «СУМСЬКИЙ ЗАВОД ПРОДТОВАРІВ»

Фінансова звітність за 2020 рік

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал	1400	10 452	10 452
Зареєстрований (пайовий) капітал	1405	45 283	42 080
Капітал у дооцінках	1410	-	-
Додатковий капітал	1415	113	113
Резервний капітал	1420	24 299	33 678
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1425	-	-
Неоплачений капітал	1430	-	-
Видучений капітал	1495	80 147	86 323
Усього за розділом I			
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	1500	-	-
Відстрочені податкові зобов'язання	1510	14 399	-
Довгострокові кредити банків	1515	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1520	-	-
Довгострокові забезпечення	1521	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1525	-	-
Цільове фінансування	1595	14 399	-
Усього за розділом II			
III. Поточні зобов'язання і забезпечення	1600	47 865	159 600
Короткострокові кредити банків	1610	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1615	39 975	27 857
товари, роботи, послуги	1620	657	727
розрахунками з бюджетом	1621	290	650
у тому числі з податку на прибуток	1625	75	75
розрахунками зі страхування	1630	721	1010
розрахунками з оплати праці	1635	16 852	30 926
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1660	2 347	2 880
Поточні забезпечення	1665	-	-
Доходи майбутніх періодів	1690	45 085	45 132
Інші поточні зобов'язання	1695	153 577	268 207
Усього за розділом III			
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	248 123	354 530

Генеральний директор

Головний бухгалтер

Смєць Павло Миколайович

Буряченко Тетяна Миколаївна

ПАТ «СУМСЬКИЙ ЗАВОД ПРОДТОВАРІВ»

Фінансова звітність за 2020 рік

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ
 (Звіт про сукупний дохід)
 ЗА 2020 РІК

Форма №2

Дата (рік, місяць, число)

Підприємство: ПАТ «Сумський завод продтоварів»

Територія: Україна

Організаційно-правова форма господарювання: акціонерне товариство

Вид економічної діяльності: Виробництво прянощів і приправ

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

Одиниця виміру: тис. грн., без десяткового знака

Код за ДКУД

2021 01 01
за СДРПОУ 00375160
за КОАТУУ 5924780901
за КОПФГ 230
за КВЕД 10.84

☐
☒ V

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 041 546	630 361
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(921 966)	(568 581)
Валовий:			
прибуток	2090	119 580	61 780
збиток	2095	-	-
Інші операційні доходи	2120	(132 633)	128 085
Адміністративні витрати	2130	(5 225)	(3 597)
Витрати на збут	2150	(86 994)	(52 259)
Інші операційні витрати	2180	(145 451)	(124 137)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	14 543	9 872
збиток	2195	-	-
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	30	4
Інші доходи	2240	-	-
Фінансові витрати	2250	(4 737)	(2 002)
Втрати від участі в капіталі	2255	-	-
Інші витрати	2270	(2 017)	(3 396)
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	7 819	4 478
збиток	2295	-	-
Дохід/витрати з податку на прибуток	2300	(1 643)	(1 026)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	6 176	3 452
збиток	2355	-	-

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	(3 203)	(4 014)
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	(3 203)	(4 014)
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	(3 203)	(4 014)
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	2 973	(562)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні витрати	2500	1 211 602	684 756
Витрати на оплату праці	2505	21 491	16 424
Відрахування на соціальні заходи	2510	4 809	3 664
Амортизація	2515	9 128	8 449
Інші операційні витрати	2520	86 133	123 341
Разом	2550	1 333 163	836 634

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	41808440	41808440
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	41808440	41808440
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію, грн.	2610	0,14772	0,08257
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію, грн.	2615	0,14772	0,08257
Дивіденди на одну просту акцію, грн.	2650	-	-

Генеральний директор

Головний бухгалтер

Ємець Павло Миколайович

Буриченко Тетяна Миколаївна

Бухгалтерського обліку і "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Сумський завод продовольчих товарів"	Дата (рік, місяць, число)	2023 01 01
Територія	СУМСЬКА	за ЄДРПОУ	00375160
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КАТОГТТ	1
Вид економічної діяльності	Виробництво продуктів і приправ	за КОІФГ	230
Середня кількість працівників	2 393	за КВЕД	10.84
Адреса, телефон	вулиця Зарічна, буд. 1, с. БЕЗДРИК, СУМСЬКИЙ РАЙОН, СУМСЬКА ОБЛ., 42350		
Однієї виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого виводяться в гривнях з копійками)			700493
Складає (зробити позначку "✓" у відповідній клітинці):			
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку			
за міжнародними стандартами фінансової звітності			

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2022 р.

Форма №1 Код за ДКСУ/Д 1891601

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	96	96
первісна вартість	1001	154	154
накопичена амортизація	1002	58	58
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
матеріальні засоби	1010	262 498	313 980
первісна вартість	1011	1 599 313	1 665 528
знос	1012	1 336 815	1 349 548
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебиторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервах фондів	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	262 594	316 076
II. Оборотні активи			
Забони	1100	108 048	46 739
матеріальні запаси	1101	33 846	39 347
незавершене виробництво	1102	60 783	5 407
готова продукція	1103	13 232	1 798
товари	1104	187	187
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебиторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	39 442	93 350
Дебиторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	2 535	14 419
з бюджетом	1135	48 195	2 906
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебиторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебиторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебиторська заборгованість	1155	?	-
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	12 743
Гроші та їх еквіваленти	1165	709	75 138
готівка	1166	24	15
рахунки в банках	1167	685	75 123
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестрахування у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	198 936	245 295
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	461 530	561 371

Пасив	Код ридка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
I	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	10 452	10 452
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	41 104	39 791
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	113	113
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	43 938	59 884
Неовлачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	95 607	110 240
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	103 923	126 585
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату дивиденду	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	103 923	126 585
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	158 564	227 091
Векселі видачі	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
товари, роботи, послуги	1610	-	-
розрахунками з бюджетом	1615	31 772	43 667
у тому числі з податку на прибуток	1620	592	1 915
розрахунками зі страхування	1621	513	1 905
розрахунками з оплати праці	1625	39	-
розрахунками з одержання авансів	1630	1 191	1 223
Поточна кредиторська заборгованість за одержання авансів	1635	20 883	2 094
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	3 753	3 297
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	45 206	45 259
Усього за розділом III	1695	262 000	324 546
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
В. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1700	-	-
Баланс	1900	461 530	561 371

Керівник

Смесь Павло Миколайович

Головний бухгалтер

Буриченко Тетяна Миколаївна

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць за територією територіальних громад.

² Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство	Дата (рік, місяць, число)	Код	
		2023	01 01
Приватне акціонерне товариство "Сумський завод продовольчих товарів"	за ЄДРПОУ	00375160	
(найменування)			
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)			
за Рік 2022 р.			
Форма № 2 Код за ДСУД 1801003			
І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 396 320	1 397 306
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестраховання	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1 197 268)	(1 300 743)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	199 052	96 563
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	111 665	149 849
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(7 226)	(6 633)
Витрати на збут	2150	(95 427)	(76 480)
Інші операційні витрати	2180	(173 683)	(141 457)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	34 381	21 842
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	37
Інші доходи	2240	10	6
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(16 419)	(10 439)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	17 972	11 446
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(3 339)	(2 162)
Прибуток (збиток) від причиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	14 633	9 284
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	(1 313)	(976)
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	(1 313)	(976)
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	(1 313)	(976)
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	13 320	8 308

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	1 239 944	1 484 107
Витрати на оплату праці	2505	29 465	28 599
Відрахування на соціальні заходи	2510	6 596	6 388
Амортизація	2515	12 802	10 590
Інші операційні витрати	2520	326 629	71 619
Разом	2550	1 615 436	1 601 303

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	41808440	41808440
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	41808440	41808440
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,35000	0,22206
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,35000	0,22206
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Ємець Павло Миколайович

Головний бухгалтер

Бураченко Тетяна Миколаївна

Додаток Б

Рух основних виробничих засобів ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів»

Показники	2020	2021	2022	2022 р. в % до 2020 р.
Рух основних виробничих засобів				
Наявність на початок року, тис. грн.	1 704 400	1 490 823	1 599 313	168,9
Надійшло, тис. грн.	50 020	104 020	86 150	172,2
Вибуло, тис. грн.	41 023	5 907	32 764	79,9
Наявність на кінець року, тис. грн.	1 490 823	1 599 313	1 665 528	192,1
Річний приріст (+), зниження (-), тис. грн.	8 997	98 113	53 386	593,4
Коефіцієнт росту, %	5,79	59,65	20,33	351,34
Коефіцієнт вибуття, %	26,38	3,59	12,48	47,29
Коефіцієнт оновлення, %	30,41	39,61	27,26	89,65

Продовження табл. 3.1

Стан основних виробничих засобів				
Нараховано зносу, тис. грн.				
а) на початок року	1 548 916	1 326 342	1 336 815	86,3
б) на кінець року	1 326 342	1 336 815	1 349 348	101,7
Амортизаційні відрахування, тис. грн.	9 128	10 590	12 802	140,2
Залишкова вартість основних виробничих засобів, тис. грн.				
а) на початок року	155 484	164 481	262 594	168,9
б) на кінець року	164 481	262 594	315 980	192,1
Коефіцієнт зносу, %				
а) на початок року	90,9	89,0	83,6	92,0
б) на кінець року	89,0	83,6	81,0	91,1
Відхилення всього	-1,9	-5,4	-2,6	134,6
Коефіцієнт придатності, %				
а) на початок року	9,1	11,0	16,4	179,9
б) на кінець року	11,0	16,4	19,0	172,1

Додаток В

Деревовидна діаграма проблем скорочення ефективності інноваційної діяльності підприємства

Додаток Г

SWOT - аналіз системи інноваційного розвитку підприємства ПрАТ «Сумський завод продовольчих товарів»

Можливості	Загрози
<p>1. Можливість застосування більш досконалих методів та технологій у порівнянні з конкурентами.</p> <p>2. Можливість підвищення кваліфікації персоналу за рахунок зовнішнього навчання.</p> <p>3. Можливість придбання і впровадження програмного продукту, що дозволяє покращити процеси інноваційного розвитку підприємства.</p> <p>4. Можливість вдосконалення системи управління інноваційною діяльністю.</p> <p>5. Можливість розширення експериментальної розробки та впровадження нових продуктів та послуг.</p> <p>6. Можливість залучення додаткових інвестицій на засадах державно-приватного партнерства</p>	<p>1. Подальше скорочення обсягів реалізації</p> <p>2. Поява конкурентів з більш досконалою системою інноваційного розвитку підприємства.</p> <p>3. Перехід висококваліфікованого персоналу до конкурентів.</p> <p>4. Значний рівень плинності персоналу</p> <p>5. Нестабільна ситуація на ринку, що викликана економічною кризою – спочатку внаслідок пандемії коронавірусу нового типу, далі через повномасштабне російське вторгнення</p>
Сильні сторони	Слабкі сторони
<p>1. Розвинена політика інноваційного розвитку підприємства.</p> <p>2. Високий рівень компетентності керівників підприємства.</p> <p>3. Високий рівень кваліфікації фахівців.</p> <p>4. Наявність інноваційного потенціалу у розробці нових продуктів.</p> <p>5. Наявність позитивних фінансових результатів</p> <p>6. Достатнє фінансування процесних інновацій у виробництві.</p> <p>7. Розвинена система мотивації персоналу.</p> <p>8. Наявність системи навчання і підвищення кваліфікації персоналу.</p> <p>9. Наявність системи оцінювання та атестації персоналу</p> <p>10. Сильний бренд Olivia</p> <p>11. Унікальність пропонованих продуктів та технологій.</p> <p>12. Сильна корпоративна культура</p>	<p>1. Недостатнє інформаційно-комунікаційне забезпечення діяльності підприємства.</p> <p>2. Вимушене вивільнення працюючих</p> <p>3. Відсутність стратегії інноваційного розвитку підприємства.</p> <p>4. Значний рівень застарівання та недостатній рівень оновлення основних засобів, що погіршує виробничий потенціал підприємства</p>